

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקכד ♦ תהא שנת פולעין גוטס

שב"ק פרשת נח ה'תשפג

דברי אלוקים חיים מרן רבינו הגה"ק זיע"א

ויבא נח אל התבה מפני מי המבול

וברש"י: אף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. ופלא היא איך יאמר על נח כזאת.

ויש לפרש דאמונה יש בה כידוע את כח ההמשכה, על כן חשש נח להאמין באמונה שלמה שיבוא המבול, שעל ידי שלמות אמונתו ימשך בודאי הבאת המבול, באמת היה מאמין אבל ירא להאמין בשלמות שה' יביא את המבול, אולי יהיה הוא הגורם לזה.

אמרות פהורות מרבינו ה'אור אביגדור' זי"ע

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלוקים התהלך נח

ומפרש בעל הטורים נח לשמים, נח לבריות, נח לעליונים, נח לתחתונים. נח בעולם הזה ונח בעולם הבא.

וצריך להבין מדוע מובא בפסוק ג' פעמים נח. אפשר היה לכתוב "אלה תולדות נח, איש צדיק תמים היה בדורותיו, את האלוקים התהלך נח."

אפ"ל שכדי להיות צדיק צריך להיות נח למקום ונח לבריות, וכל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו. ישנם רבים שבין אדם למקום הם צדיקים גמורים, ומדקדקים בתפילין ומניחים רש"י ורבינו תם ושימושה רבה, וטובלים מידי יום במקוה, וכו' אבל עד בין אדם לחברו שם הם, לא מפרגנים, לא מעניקים, אין להם הכרת הטוב, וכו'.

מאידך יש אנשים שיש להם ארגוני חסד אדירים ובין אדם לחברו הם מאה, אבל בין אדם למקום כלום, לא שבת לא תפילין ולא צניעות!

אבל מה יעשה אם זה מתנגש לו וצריך להחליט מה יותר חשוב לכבד את הזולת או לשמור על האידישקייט, על כן הזכיר שוב את האלוקים התהלך נח.

הדפסת והפצת גליון השבוע

לז"נ

הרבנית **בינה מוחס ע"ה**

א"ח רבינו אביגדור ב"ר משה מקראלי זיע"א

בת הגה"צ **יצחק צבי** גרינוואלד זצ"ל

מאונגוואר סאניסלוי

יא"צ ז' חשוון ומנו"כ בהר הזיתים

ת.נ.צ.ב.ה

דברות קודש מרן רבינו עט"ר שליט"א

אלה תולדות נח צדיק תמים היה בדורותיו

מפרש רש"י הק' יש מרבתינו דורשים לשבח, ויש דורשין לגנאי... ושואלים מדוע בדורשים לגנאי לא מחזר רבותינו.

ואפ"ל, שבא לומר לנו, שאלו שדורשין לשבח הם מרבתינו, ומהיום לנו דוגמה אישית ומהם יראו וכן יעשו, אבל דורשין לגנאי אינם רבותינו, דהיינו אין הוא דבר שצריכים ללמוד מזה, ולדרוש לגנאי את מי שאינו מוצא חן בעינינו.

כן אפשר שבא לומר, דרבתינו אינם דורשין לגנאי אלא תמיד דורשין לשבח, וגם אם שמעת מפי דברי גנות דע לך, שיש לו בזה כוונה נסתרה, לטובתו של המתגנה.

אלה תולדות נח, נח צדיק תמים היה בדורותיו

מפרש רש"י הק' יש מרבתינו דורשים לשבח, ויש דורשין לגנאי...

שואלים למה כתוב בפסוק ג' פעמים נח. אפשר היה לכתוב "אלה תולדות נח, איש צדיק תמים היה בדורותיו, את האלוקים התהלך נח, וכן איך ניתן לדרוש לגנאי את שהתורה מעידה עליו שהיה צדיק. וכן פלא הוא שנח בנה את התיבה מאה ועשרים שנה במהלכה עמד והוכיח את העם שישובו תשובה פן יגיע המבול ושהגיע למעשה, התברר שאף אחד לא שב בתשובה ולתיבה נכנסו רק הוא ומשפחתו, מה הפשט בזה.

אלא מפרשים שנח אחז מעצמו, דהוא איש צדיק, וכן "את האלוקים התהלך" וכלל לא היה מעורב בין הבריות, עקב זאת לא התחבר עם העם שבשדות, ולא הצליח להשפיע עליהם, הם אכן ראו בו מורם מעם, ע"כ לא קיבלו ממנו, באומרם עבודה זו מתאימה, רק לצדיק תמים כנח.

קידושא רבא תשפ.

ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה (ו, כב)

יש להבין, מדוע התורה מציינת לשבח את נח, שעשה ככל אשר צווה אותו אלוקים, וכי היינו מצפים ממנו שינהג באופן אחר? והלא נצטווה להיכנס מפני מי המבול, הוא וכל החיות האמורות להגיע אליו, ולצייד את התיבה במזון לכל הנמצאים בה לזמן - ממושך, האם באמת היתה אפשרות שנח לא יעשה זאת?

אפ"ל שהתורה לא מעידה רק על מעשה בניית התיבה אלא באה לומר, שעשה בתמימות ובאמונה שלמה את מה שהקב"ה צווה אותו ללא שום מחשבה והרהור.

ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה (ו, כב)

וכן רואים אנו שישנן הקבלות רבות בין תיבת נוח ובין בניית המשכן. למשל, בתיבת נוח "עשה לך תיבת עצי גופר", ובמשכן "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כ"ה, ח). וכך חזר הפועל עשה פעמים רבות, עד שבסיום התיבה כתוב "ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה" (בראשית, ו', כב) והדבר מקביל להפליא לסיום המשכן "ויעש משה, ככל אשר צוה ה' אותו כן עשה" (שמות, מ', טז).

פרט לכך, גם נס המקדש, שמכיל את הרבים "עומדים צפופים ומשתחוים רווחים... ומעולם לא אמר אדם צר לי המקום שאלין בירושלים" (אבות, ה', ד) היה קיים גם בתיבה, שכאמור, לפי מימדיה לא ברור כיצד נכנסו אליה כל כך הרבה בעלי חיים.

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

הרהור בד"ת קודם נטילת ידים לאחר שיצא מביה"כ

שאלה: האם מותר להרהר בדברי תורה קודם שנטל ידיו כשיצא מבית הכסא.

תשובה מהגאון רבי יקותיאל ליברמן בספרי גם אני אודך. הנה בשו"ע (ד, יח) מנה י"ג דברים שצריכים נטילה במים, ועיין משנ"ב (סקל"ט) דאין צריך ג' פעמים כי אם בקם מן המטה, ויש מחמירין בהלך בין המתים ולאחר תשה"מ דבעינן ג' פעמים בכלי. ובספר היכל הקודש מחמיר ביוצא מבית הכסא ג"פ, עיי"ש. ועיין מחצית השקל (סי' ד על מג"א סקי"ז) שהביא מא"ר דביוצא מבהכ"ס צריך ג"פ בלי כלי, עיי"ש. הרי דכמה דרוגות בנטילה משום רוח רעה, ונטילת ידים שחרית חמורה טפי מיוצא מבית הכסא.

ולענין הרהור בדברי תורה קודם נטילת ידים שחרית, עיין א"ר (סימן א סק"ד) ושו"ע הרב (סימן א סעיף ו) דמותר, [והוסיף בשו"ע דמ"מ אין לו להרהר בד"ת בעודו שוכב על מטתו גם אם נטל ידיו, אלא יקום ויעמוד, או ישב באימה, שנאמר הכון לקראת אלקיך ישראל]. וכ"ה באשל אברהם (בוטשאטש, סימן פד ד"ה בהג"ה) דכמו שמותר להרהר בד"ת קודם נטילת ידים שחרית, כך מותר לענות גם אמן, ועיין כף החיים (סימן ד ס"ק קח) דאם שומע קדיש או קדושה קודם נטילת ידים שחרית לא יענה, אלא יהרהר הקדושה בלבד, ועיין באריכות בשו"ת באר משה (ח"ד סימן ג) שמתיר.

ואם כן, כל שכן דיוצא מבית הכסא, אם אין ידיו מטונפות דרשאי להרהר בדברי תורה, שהרי חיוב נטילתו קלה מנטילת שחרית, ואם הרהור קודם נטילת שחרית מותרת כל שכן בזה. ובפרט שהרי גם בביה"כ פעמים דמותר להרהר בדברי תורה עיין משנ"ב (פה, סק"ח וסקי"ג) דברי הפוסקים, וכל שכן ביצא כבר די ש להתיר הרהור.

ואף שבודאי נגע במקומות המכוסים, אפילו הכי מותר הרהור, כמו לענין קריאת שמע עיין שו"ע (סב, ד) ובביה"ל (שם). וגם בשעת השינה קרוב לודאי שנגע במקומות המכוסים, ואפילו הכי מותר בהרהור קודם הנטילה. - אבל אם ידיו מטונפות אסור להרהר, וכדכתב במשנ"ב (סימן פה סקט"ו) בשם הפמ"ג.

ועיין שו"ת שבת הלוי (ח"ז סימן ה) שנשאל במי שיצא מביה"כ לעשיית צרכיו, אם שרי לענות אמן קודם הנטילה, ומסקנתו דאם אין ידיו מזוהמות ואין חשש רק לרוח רעה, פשיטא דיענה אמן, עיי"ש. וכן מסיק גם בשו"ת באר משה (שם) עיי"ש. [וע"ע שו"ת שרגא המאיר (ח"ז סימן ה) לענין עניית אמן בבית הכסא, ובשו"ת ציץ אליעזר (חי"ג סימן א אות ב) אודות בתי כסאות הסמוכים לבתי כנסת ושטיבלאך, וכשנכנסים לשם שומעים דברי קדושה הנאמרים בביה"כ, אם מחוייב לסתום אזניו היטב שלא ישמע, או שלא ליכנס שם בזמני התפלה ולחזור אחר ביכ"ס רחוק].

למה הגיע לנח עונש כזה שהכישו הארי

בפרשתנו כתוב: **וישאר ארְנָח**. (בראשית ז', כ"ג) ובמדרש תנחומא (נח, אות ט') מובא לפי שאיחר נח מזונו של הארי, הכישו הארי ויצא צולע. ע"ש. והביא מדרש זה רש"י (שם) וקשה לי למה הגיע לנח עונש כזה שהכישו הארי, אחרי שהיה איש צדיק, וטרח כל כך להאכיל את הבהמות והחיות ביום ובלילה, וכמבואר בסנהדרין (ק"ח ע"ב), ואף שנסתרות דרכי ה', אך לפעמים מצאנו הסברים לכיוצא בו לעורר אותנו.

והגאון רבי ברוך דדון שליט"א, מח"ס "גם ברוך יהיה", וש"א"ס, כתב לי לבאר בארבעה דרכים, ח"ל,

א) הנה כבר כתבתי לכת"ר במקום אחר שמי יבוא לדרוש בחטאי האבות הקדושים, אלא כמו שביאר כת"ר בשאלתו, אין אנו באין אלא לעורר עצמנו לקדש דרכינו והליכותינו.

ומצאתי בחפשי'ה בספר שערי ישועה ח"א (עמוד קכ"א) שעמד בזה וביאר ע"פ הזוהר (בהשמטות לספר בראשית דף ס"ז:) שכשיצא נח מן התיבה, וראה את העולם חרב, התחיל לבכות לפניו ואמר: ריבונו של עולם, נקראת רחום, היה לך לרחם על בריותך, השיבו הקב"ה ואמר, כעת אתה אומר זאת, למה לא אמרת בשעה שאמרתי לך "כי אותך ראיתי צדיק לפני" וגו', ע"ש. ואם כן לא יפה עשה נח שלא התפלל על בני דורו, וידוע שתפילה ראשונה היא תפילת שחרית, והאריה שבמרכבה העליונה מקבל תפילת שחרית, והתפילות מזון ומחיה לחיות שבמרכבה, ובזה פירש לפי שאיחר מזונו של הארי שבמרכבה, דמזון הארי הוא התפילה, לכך הכישו למטה בתיבה, שהיה לו להתפלל קודם המבול. ע"כ.

ב) ונלענ"ד להסביר בזה שנח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול (רש"י פרק ז' פסוק ז'), וידוע שהאריה הוא מלא בבטחון, ואינו דואג מכלום, וכמ"ש בספר נחום (פרק ב' פסוק י"ב) "איה מעון אריות ומרעה הוא לכפירים אשר הלך אריה לביא שם גור אריה ואין מחריד", והיות נח היה חסר באמונה ובטחון, לכן נענש על ידי האריה שהוא בוטח.

ג) עוד יש לומר שידוע שקולו של האריה חזק מאוד, ומעורר בלבבות פחד ומורא, וכמ"ש בספר עמוס (פרק ג' פסוק ח') "אריה שאג מי לא יירא", וכך היה לו לנח ללכת ולכתת רגליו ולעורר הלבבות לשוב בתשובה, טרם יבא מבול על הארץ, והואיל ולא עשה כן, נענש על ידי הארי שמעורר הלבבות, שהכהו על רגליו, שהיה צריך לכתתם ממקום למקום להשיב האנשים בתשובה, מדה כנגד מדה.

ד) וראיתי לכמה מספרי המוסר שהביאו דאף ונח כל אותם ימי המבול דאג למזונות בעלי החיים והיה רץ, מכל מקום בפעם אחת שנתעצל ואחר מזונו של הארי נענש, ללמדנו שתמיד צריכים את מידת הזריזות וההתמדה בעבודת ה' ובקיום המצוות, ובפעם אחת שאדם מרפה עצמו יכול להפסיד. (עכ"ל).

ואגב, חקר ידידי הגאון רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א, מדוע דוקא לאריה איחר נח את מזונותיו, ?

וביאר בדרך נפלא עפ"ד בעמוס (ג', ד'): "הישאג אריה ביער וטרף אין לו היתן כפיר קולו ממעונתו בלתי אם לכד", ופירש רש"י שכשאריה אוחז טרף דרכו לשאוג ואינו שואג אלא אם כן לכד, ועיין ש"ס ברכות אין ארי נוהם מתוך קופה של תבן אלא מתוך קופה של בשר.

ולפי זה הדבר מבואר היטב, שנח האכיל החיות ע"פ קולות בקשותיהם, וכאשר בעל חי הרים קולו ידע נח שחפץ הוא לאכול, וכשהאריה לא הרים קולו - סבר נח שאינו רעב. אך כפי האמור, האריה הוא החיה היחידה שאינו משמיע קולו כשרוצה לאכול, ולפיכך איחר מזונותיו. עכ"ד.

עובדות חיים

נח איש צדיק תמים היה בדורתיו (ו, ט)

אחד מחסידיו של הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצ"ל, טרם עלותו על כסא הרבנות, נכנס אל רבו ובקש ממנו ברכה ועצה להצליח להנהיג את עדתו בשלום ושלוה, עד שלא יהיה לאף אחד מבני הקהלה תרעומת נגדו. אמר לו רבי יחזקאל: "על נח נאמר בתורה שהיה איש צדיק תמים, ובכל זאת אמרו חז"ל שיש הדורשים אותו לשבח ויש הדורשים אותו לגנאי. כי כל אדם שמכהן ברבנות ובתפקיד צבור ואין לו מתנגדים, פירוש הדבר שהוא עושה מלאכתו רמיה, מתנהג בחנופה ומאחז את עיני הבריות כדי לרכוש את לבם. אולם איש אמת שהצדק נר לרגליו, אינו נרתע ממתנגדים ואינו חושש מהם, אלא נושא בגאון את תפקידו בדרך התורה".

וישלח את העורב (ח, ז)

כשהציעו להגאון רבי צבי הירש ברלין זצ"ל את כיסא הרבנות בעיר ברלין, ביקש לשלוח לשם שליח שיברר את מצבה הרוחני של העיר. בתחילה אמר לשלוח לשם אחד ממקורביו, יהודי למדן וירא שמים, אך לאחר מכן חזר בו ושיגר יהודי מודרני קצת, 'משכיל' למחצה. הסביר רבי צבי הירש למקורביו: "אחרי המבול, כשרצה נח לדעת אם הרשעים אינם עוד, שלח תחילה את העורב ולא את היונה. כי היונה, בתומתה, לא הייתה מבחינה ברשעים, והללו גם היו מסתירים את רשעתם מפניה. ואולם בעורב יראו אחד משלהם ולא יעמידו פנים, וכך יכול דווקא העורב להביא חוות דעת נכונה..."

יום ולילה לא ישבותו (ח, כב)

רופא לא דתי ביקר פעם אצל הגה"ק ה"החפץ חיים" זיע"א. שאל אותו ה"חפץ חיים" איך אתה יודע שמחר תזרח השמש? ענה לו הרופא: הרי ידוע שבכל יום זורחת השמש, מדוע עלינו לחשוב שמחר לא תזרח השמש? אמר לו הח"ח לא בגלל זה חייבת השמש לזרוח, המחייב הוא, הפסוק בתורה "יום ולילה לא ישבותו", בתורה כתובה מציאות, ולכן לא יתכן שהשמש לא תזרח מחר.

ותמלא הארץ חמס (ו, י"א)

מבאר רש"י: חמס – גזל. כל ימיו נזהר היה הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד, רבה של ירושלים, זהירות רבה בממון שאינו שלו כדי שלא להיכשל, חס ושלום, ולו במשהו מאיסור גזל... רבי יוסף חיים היה ממונה על קופה מיוחדת – אשר ממנה היו מסייעים לבני ירושלים להשיא את ילדיהם. כל אדם אשר היה זקוק לסכום כסף בכדי להשיא את ילדיו, קבל מן הקופה, סך של ארבע זהובים – סכום גדול מאד באותם הימים. פעם אחת, עמד רבי יוסף חיים עצמו להשיא את בתו, אולם לא רצה לקחת בעצמו מקופת העזרה. המתין רבי יוסף חיים, אולי שאר הגבאים הממונים יזכרו לתת לו את ארבעת הזהובים, אולם הדבר נשכח מלבם. משראה רבי יוסף חיים, שאינו מקבל עזרה, הלך ובקש הלוואה מאחד מעשירי ירושלים. העשיר שמח על שהזדמן לו לעזור לרב הנערץ, והלווה מיד את הסכום המבוקש. לאחר זמן נערכה החתונה ברוב עם. למחרת החתונה, נזכר אחד הגבאים בבהלה, כי שכחו לתת לרב את ארבעת הזהובים. רץ מיד הגבאי לבית הרב בקש את מחילתו, והגיש לו את הכסף. איני יכול לקחת סכום זה – אמר רבי יוסף חיים – מטרת הקופה היא כדי לעזור לחתן ילדים, ולא כדי להחזיר הלוואות....

ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ וגו' (ט' – ב')

מסופר על נכרי אחד שבא אל הרה"ק מרוזין זיע"א ואמר שהוא זוכר את הבעש"ט הקדוש זיע"א, כשהיה מתבודד על ההרים לפני התגלותו. וסיפר שהוא היה רועה שם את צאנו בסמוך אליו, פעם טרף דב שה אחד מן העדר, ויעצוהו חבריו שיפנה אל הבעש"ט שהתהלך שם כי איש קדוש הוא. ואמר לו הבעש"ט שכשיראה את הדוב, יאמר לו שישראל בן שרה ציוה שמיד יבוא אליו, וכן עשה, כשבא הדוב אל הבעש"ט, אמר לדוב: שכב על הקרקע, ונשכב על הקרקע ונתפגר, ואמר הבעש"ט לנכרי שיעשה לו מפרוותו מעיל ובבוא הזמן יבוא אליך יהודי בשם "ישראל" ותתן לו את המעיל, והראה הנכרי על מעילו שלבש שזהו מפרוות אותו דוב, ונתנה להרה"ק רבי ישראל מרוזין, ולאחר זמן קצר מת הנכרי. ונענה הרה"ק מרוזין ואמר: לא האריך נכרי זה ימים עד הנה, כי אם בכדי לספר סיפור זה, ואצל הבעש"ט הקדוש נתקיים הכתוב "ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ".

צהר תעשה לתיבה (ו' – ט"ז)

מסופר על האר"י הקדוש זיע"א, שהיה מתפלל בכוונה עצומה, ובפרט בימים הנוראים. שנה אחת הראו לו מן השמים, שיש יהודי אחד בעיר פלונית שהתפלל טוב יותר ממנו. נסע האר"י ז"ל לאותה עיר, קרא לאיש ושאל אותו, בן תורה אתה? השיב לו, לא. ולהתפלל אתה יודע? השיב לו, לא. שאל אותו האר"י ז"ל ומה עשית בימים הנוראים? השיב האיש, רבי, אפילו את כל הא"ב איני יודע, רק מאות א' עד אות י'. וכשבאתי לבית הכנסת, וראיתי שכל הציבור מתפלל בכוונה ובקול, ואני איני יכול להתפלל כלל, נשבר לבי בקרבי ואמרתי, א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י', רבש"ע, אתה תעשה מזה תיבות וצירופים כרצונך, ויעלו לפניך לריח ניחוח, כן אמרתי בלב נשבר, ובכל כוחי, וחזרתי חלילה. ודיברו של אותו איש פעלו בשמים יותר מאשר תפלת האר"י ז"ל.

שופך דם האדם (ט, ו)

הובא בדעת זקנים עה"ת: מעשה ברב אחד ששחט הרבה תינוקות בשעת השמד כי היה ירא שיעבירו אותם על הדת והיה רב אחר שכעס עליו וקראו רוצח והוא לא חשש והמשיך בעבודתו. ואמר אותו הרב אם אני צודק ימות הרב ששחט אותם במיתה משונה, וכן היה שתפסוהו גויים ופשטו את עורו ונתנו שם חול בין העור והבשר ואח"כ נתבטלה הגזירה ואם לא היה שוחט אותם התינוקות היו ניצולים.

נעימות ההיים

כניני היים

כי מלאה הארץ חמס (ו, יג) נאמר במדרש (שמות רבה פכ"ב) כל מי שידי מלולכות בגזל, הוא קורא להקב"ה, ואינו עונה אותו, למה? – שתפילתו בעבירה, שנאמר: ויאמר אלוקים לנח קץ כל בשר וגו', אבל איוב שלא היה בעמלו גזל – היתה תפילתו זכה, לכך אומר על לא חמס בכפי, לפי שאין עוול בכפי ובעמלי – תפילתי זכה. מעשה מאלף התרחש בעיירה קטנה בחו"ל, בה חיו מספר יהודים, שכל אחד עסק בפרנסה אחרת, והתפרנסו זה מזה. החלב באותה עיירה היה מקבל מחבירו האופה ככר לחם שמשקלו קילוגרם, וכתמורה היה נותן לאופה קילוגרם חמאה. כך נמשך הדבר שנים ארוכות. פעם, כאשר הגיע האופה לקבל את החמאה, הרגיש במשהו שאינו כשורה. הוא ממשש את חבילת החמאה בידיו, וכיון שהוא מתמצא במלאכת השקילה, בשוקלו את הקמח הנצרך לו לאפייה, הרגיש שרעהו נותן בידיו חמאה שמשקלה פחות מקילוגרם. כיון שבעיירה שלהם לא היו מאזניים, הלך האופה לעיר הגדולה, הניח את החמאה על המשקל, ואכן התברר שהסחורה לא הגיעה אלא למשקל 800 גרם. חשב האופה שאולי היתה טעות בידיו של חבירו החלב, והחליט להמתין לפעם נוספת. אבל, משהדבר חזר על עצמו פעמיים ושלוש, ניגש אל החלב ושאל אותו מדוע הוא מרמה אותו; 'הרי אני משלם לך על קילוגרם, ומדוע הינך נותן לי רק 800 גרם? אולי המשקולות שלך אינן טובות?' – שאל. החלב לא איבד עשתונותו, והשיב לאופה בקור-רוח: 'אינני מרמה אותך, המשקל שלי במצב מצוין, ואני שוקל לך בדיוק קילוגרם של חמאה!'. עכשיו איבד האופה את יישוב דעתו, וגילה לחלב שהטריח את עצמו עד לעיר הגדולה, ושקל את הסחורה, והמשקל הראה שהיא איננה מגיעה לקילוגרם. 'אני חוזר ואומר לך שהסחורה שאני מוכר לך, משקלה קילוגרם שלם', חזר החלב על דבריו, והוסיף: 'אם אתה חושב שאינני צודק, תקרא לי לדין-תורה אצל הרב'. ראה האופה שאין לו ברירה אחרת, והזמין לדין תורה. משהופיעו השניים בבית הדין, והדיינים שמעו את טענותיו של האופה, פנו אל החלב ושאלו אותו מה יש לו להשיב. והנה, גם כאן, בבית הדין, ממשיך החלב לטעון שמשקלה של חבילת החמאה הוא קילוגרם שלם. 'אולי תביא לכאן את המשקולות שלך, ונבדוק אותן בבית הדין', הציעו הרבנים. החלב הסכים, ורץ לביתו להביא את משקל-המאזניים שלו. מה מאוד תמיהו הדיינים לראות שהחלב הביא בידיו גם ככר לחם... 'כאשר אני בא לשקול את החמאה, שאני צריך ליתן לחברי האופה, אני מניח בצידו השני של המשקל את ככר הלחם הזה שקניתי מהאופה, שמשקלו אמור להיות קילוגרם, ובהתאם לכך אני מניח את החמאה בצד השני, עד שהמשקל מתאזן... 'ובמילים אחרות: עד שהאופה בא אליי בטענות על משקלה של החמאה, שיבוא בטענות אל עצמו, כי כמשקל הלחם שהוא מוכר לי, כך משקל החמאה!... מהמעשה אפשר ללמוד לקח מוסרי רב – מי שמרמה את חבירו ומנסה לגזול את כספו, בסופו של דבר תתגלה רמאותו וקלונו לעין – כל. וגם אם המציאות היתה שהאופה לא היה מודע לכך שמשקלו אינו מדויק, קיים כאן מסר חשוב – פעמים ואדם מאשים אחרים בעוולות ומצביע על פגמים שבו, ולמעשה הוא עצמו בעל העוולה, ועליו לבדוק את עצמו, ולדאוג לתקן את מעשיו לפני שפונה בטענות וטרוניות כלפי אחרים. ידועים דברי הבעל שם טוב הקדוש על המשנה (נגעים ב, ה) 'כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו': כל הנגעים שאדם רואה 'חוץ' – מחוצה לו (אצל אחרים) – הם מנגעי עצמו – מתוך נגעיו שלו, חסרונותיו של עצמו הם... (ופריו מתוק)

אלה תולדות נח נח איש צדיק (ו, י)

ברש"י תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים.

יש לרמז דהנה יש צדיקים אשר עושים מעשיהם ועובדים את בוראם בהצנע ובהסתר פנים וסתום לבלתי הראות מעשיהם הטובים לבני האדם ועקבותיהם לא נודעו בקרב העולם. אבל תולדותיהם ובניהם הכשרים והקדושים של הצדיקים המוסתרים מעידים על מעשים טובים של מולידיהם של אלו הבנים.

(חוקי חיים)

בדורותיו (ו, ט)

ברש"י: ויש דורשים אותו לגנאי. ללמדנו שצדיק אף שיש עליו התנגדות אין זה אומר שיש בו פגם, כי גם נח שהתורה העידה עליו שהוא צדיק 'יש דורשים אותו לגנאי'.

(הרה"ק רבי אריה לייב משפאלי זצ"ל)

תמים הי' בדורותיו פירש"י יש דורשין לשבח ויש דורשין לגנאי, אילו הי' בדודו של אברהם לא הי' נחשב לכלום, וקשה לומר זאת על נח אשר הכתוב מכנהו איש צדיק והקב"ה אמר לו (ז, א) כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה, הכי יאמר עליו שלא נחשב לכלום, ואפשר לפרש, כי אדרבה שבח הוא לנח שהי' צדיק, וענותנותו גדולה כ"כ, שאילו הי' בדורו של אברהם אבינו ע"ה, ורואה עבודת הבורא ומסירת נפש של אברהם אבינו ע"ה, הי' נשבר לבו בקרבו, והיה מחשב את עצמו לכלום כנגדו, חה מעלה גדולה כמוכן.

(מהר"י מבעלזא זי"ע)

קץ כל בשר בא לפני (ו, יג) "קץ כל בשר" זה יום המיתה. אומר הקב"ה: יום המיתה בא לפני בטענה שאין איש זוכר אותו וחושב על הדין הצפוי, וההוכחה – "כי מלאה הארץ חמס".

(כלי יקר)

ויבא נח אל התבה מפני מי המבול. וברש"י: אף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. ותמוה איך יאמר על נח כזאת, ויש לפרש דהנה אמרו ח"ל (נדה ל): דאפילו כל העולם אומרים לך צדיק אתה תהיה בעיניך כרשע.

ושאל רבינו הקדוש מלובלין זי"ע דמה יעשה האדם אם הקב"ה בעצמו יאמר לו צדיק אתה, הרי אז מוכרח להאמין בעצמו שהוא צדיק. ויען הרה"ק ואמר שאך ברגע זו שהוא שומע מפי הקב"ה שהוא צדיק, באותה רגע בלבד יאמין כן, אבל אח"כ שוב יהא בעיניו כרשע שמה גרם החטא. והן הן דברי רש"י, אף נח שהקב"ה בעצמו אמר לו כי אותך ראיתי צדיק, "מקטני אמנה היה", מאמין באותה רגע ששמע מפי הקב"ה, אבל אח"כ שוב לא היה מאמין שהוא צדיק ושיצול מהמבול. לכן נשאר בחוץ עם כל בני דורו עד שדחקהו המים אל התיבה.

(קדושת ציון)

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931
באימייל: 3118494@gmail.com

לעילוי נשמת

מרת **אסתר** ע"ה
בן הרב יעקב ווינברגר שליט"א
נלב"ע כט תשרי תשפב
ת. נ. צ. ב. ה

לזכר עולם יהיה צדיק

רביה"ק **אביגדור** זי"ע
בן רבינו משה זי"ע
מקראלי
נלב"ע שב"ק בראשית א' חשון תשנח

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה

